

The Lion Has Roared
Theological Themes in the Prophetic Literature
of the Old Testament
H. G. L. Peels & S. D. Snyman (red.)
Eugene: Wipf and Stock, 2012
xiv + 241 sider

Anmeldt af **Carsten Vang**

Bogens titel hentyder til fire steder i den profetiske litteratur i Det Gamle Testamente, hvor profeternes forkyndelse sammenlignes med en løves brøl. Det mest kendte sted er indledningen til Amosbogen, hvor bonden Amos begynder med ordene "Herren brøler fra Zion" (Am 1,2; jf. Am 3,8; Joel 4,16; Jer 25,30-31). Når en løve brøler i Afrika, giver det genlyd milevidt, alle farer sammen, og man lytter intenst. Løvens brøl indvarsler fare. Når profeterne taler i Herrens navn, er der al grund til at standse op og lytte.

Profeterne har en altafgørende plads i den bibelske åbenbaring. Problemet er imidlertid, at det ofte er svært at få rigtig greb om profeternes forkyndelse og teologi. Deres knappe sprog, de mange fremmedartede metaforer, den markante domstone og deres forskelligartede fremtidsforkyndelse gør det vanskeligt at forstå det profetiske budskab og applicere det i dag. For de fleste teologer indskrænker kendskabet til profeterne sig til nogle få udsagn især af etisk art og til nogle profetier om Kristus, som citeres i Det Nye Testamente.

Denne bog giver en rigtig god hjælp til at forstå de enkelte profeter og til at få tag i hovedelementerne i deres tale om Guds gerning. Bogen giver en kort indføring til alle skriftprofeterne, både de tre "store" og de tolv "små" profeter. Sidste kapitel er viet til Danielsbogen. Selv om Daniel ikke var profet i den gammeltestamentlige forstand af ordet, opfattes han både i jødedommen og i Det Nye Testamente som profet (fx Mat 24,15). Det giver derfor god mening at inkludere Danielsbogen i skildringen af Det Gamle Testaments profetiske røster.

Hver profet tildeles et kapitel; dog sættes der to kapitler af til Es 1-39 og 40-66. Hvert kapitel er bygget op på samme måde: Først beskrives den historiske baggrund kort for profetens virke. Derefter følger et afsnit om bogens opbygning og grundstruktur. Kapitlets hovedafsnit gennemgår hovedpunkterne i den enkelte profets teologi, og de fleste afsnit munder ud i overvejelser om Det Nye Testaments brug af det pågældende profetskrift samt værkets betydning for kirken i dag. Bogen indledes med et kapitel om "Prophets and Prophetic Literature" ved prof. Gerd

Kwakkel, Kampen, hvor de før-skriftlige profeters historie bliver behandlet. De 14 bidragydere er evangelikale forskere primært fra Tyskland, Holland og Sydafrika, men også nogle få fra USA og en enkelt sydkoreaner har bidraget.

Bogen præsenterer ikke profeterne i deres kanoniske rækkefølge, men i den historiske orden, hvormed de stod frem i det gamle Israel. Det medfører, at de profeter, som talte ind i den samme historiske kontekst, kan studeres sammen, og det giver en god mulighed for at ane den historiske udvikling gennem den gammeltestamentlige skriftprofeti. Gennemgangen af de enkelte profeter begynder således med Amos og Hoseas. Under overskriften "Sixth-Century Prophets" finder vi blandt andet Es 40-66, og de eftereksilske profeter omfatter i rækkefølge Malakias, Jonas, Joel og – som den sidste – Daniel. Det kan overraske, at Jonasbogen behandles som et værk fra det femte århundrede f.Kr.

Gennemgående ses profeternes budskab som en forkyndelse, der er rodfæstet i Guds pagt med Israel og i den lov, som Gud gav sit folk ved Moses. Mens de senere profeter ofte henviser til og citerer fra loven, har det ottende århundredes profeter oftest mere indirekte allusioner til loven og pagten. At kende pagtens Gud og dyrke ham på rette måde indebærer at leve et sundt etisk liv for Gud og med ens næste.

Bogen rummer mange fine, kortfattede beskrivelser af de enkelte profetskrifters teologi. Kapitlet om Jeremiasbogen er en ren perle. Afsnittet om Joels Bog giver en god forståelse af skriftets teologi og budskab. Det indledende kapitel ved Gert Kwakkel om "Prophets and Prophetic Lite-

rature" illustrerer, hvordan profeterne var meget forskellige og havde forskellige opgaver i Israel, men deres primære funktion var at være et sendebud fra en højere magt. Deres rolle var primært at tale på Guds vegne til deres samtid, men dette budskab omfattede også, hvad Gud ville gøre i fremtiden.

Det er en bog, som jeg helt sikkert vil vende tilbage til, når jeg skal gennemgå en af profeterne eller blot behøver et overblik som afrunding på min egen bibellæsning. Et par kritiske bemærkninger skal dog anføres her.

Hvert kapitel munder ud i en bibliografi. Desværre er disse bibliografier ikke altid ført ajour. Flere afsnit refererer til forskere, som ikke omtales i bibliografien. Den forskningsmæssige værdi af disse kapitler er derfor noget begrænset.

Danielsbogen opfattes i bogen som et skrift, der er komponeret med tanke på de betrængte jøder under Antiokus Epifanes' terrorregime 167-164 f.Kr. Nogen begrundelse for denne datering får læseren ikke. Det slås blot fast som en given sag. Afsnittets overvejelser om den reelle historiske baggrund for de enkelte afsnit i Danielsbogen forekommer spekulative og uden fornemmelse for de mange informationer af historisk art, som Danielsbogen faktisk giver, og som matcher det sjette århundredes Babylon. Det underlige er, at dette afsnit om Danielsbogen ikke formår at tegne noget overbevisende billede af bogens teologi og grundbudskab. Det forbliver flimrende og uklart. Men ser vi bort fra afsnittet om Danielsbogen, er der meget godt at hente til forståelsen af de gammeltestamentlige profeter. Løven opløfter stadig sin røst.